

Maciej Serowaniec

Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu

Konstytucyjne gwarancje niezależności banków centralnych państw Grupy Wyszehradzkiej

1. Wprowadzenie

Banki centralne odgrywają współcześnie doniosłą rolę w ustroju społeczno-gospodarczym i politycznym państwa. Konstytucyjne ramy państwa demokratycznego, opartego na rządach prawa i podziale władzy, powinny bowiem przewidywać istnienie niezależnego banku centralnego. „Centralny” charakter banków narodowych powinien oznaczać przede wszystkim, że stanowią one odrębny pion w systemie organów państwa. Z kolei ich konstytucyjne uprawnienia powinny mieć charakter generalny, obejmując zarówno bieżące rozliczanie dochodów i wydatków państwa, jak i wykonywanie usług bankowych na rzecz instytucji rządowych, a także obsługę emisji skarbowych papierów wartościowych.

Rzecz jasna w poszczególnych państwach status prawny banku centralnego i stopień jego niezależności od organów państwowych jest różny. Zasadniczo w państwach demokratycznych uformowane zostały dwie koncepcje kształtowania relacji pomiędzy bankiem centralnym a pozostałymi organami władzy publicznej. Zgodnie z pierwszą bank centralny jest jedynie instytucją doradczą organów państwowych, do których ostatecznie należy określanie polityki finansowej państwa. Zgodnie z drugą bank centralny jest niezależny zarówno od kierunków polityki reprezentowanej przez parlament oraz rząd, jak i od wzrastającej presji społecznej. Koncepcja ta, szczególnie po okresie transformacji ustrojowej, wpłynęła na rozwiązania ustrojowe przyjęte w państwach Europy Środkowej i Wschodniej¹.

¹ Szerzej zob. M. Wilmanowicz-Słupczewska, M. Serowaniec, J. Wantoch-Rekowski, *Central Banks of the Visegrad Group States in the Light of Constitutional Regulations*, „Accounting, Economics, and Law: A Convivium” 2021, s. 1–44, <https://doi.org/10.1515/ael-2019-0078>

Niezależność banków centralnych, zagwarantowana ustawodawstwem i mająca umocowanie w krajowych konstytucjach, znalazła odzwierciedlenie w powierzeniu bankom centralnym tak fundamentalnych zadań, jak wyłączne prawo emitowania znaków pieniężnych czy prowadzenie obsługi bankowej budżetu państwa. Powierzenie tych zadań niezależnym organom państwa przyczyniło się także do wzmocnienia zaufania obywateli do instytucji państwowych, a tym samym do umacniania mechanizmów demokratycznych².

Niezależność funkcjonalna natomiast związana jest z formułowaniem polityki pieniężnej i jej realizacją. Zawiera również zakaz udzielania kredytów przez bank centralny jakimkolwiek instytucjom lub organom publicznym, nabywania publicznych instrumentów zadłużenia, wydawania jakichkolwiek poleceń bankom centralnym i ich organom wykonawczym, cenzorowania decyzji banków centralnych, udziału przedstawicieli instytucji publicznych w organach banków centralnych, w szczególności z prawem do głosu, akceptowania, zawieszania lub anulowania decyzji organów banków centralnych. Niezależność organizacyjna określona jest przez sformułowanie zasad powoływania władz, ich kadencyjności oraz wskazanie warunków przedterminowego odwołania władz. Z kolei niezależność finansowa odnosi się do zasad gospodarki finansowej banku centralnego, podziału jego dochodów uzyskiwanych z tytułu realizacji ustawowych zadań, podziału zysku, a także warunków zatrudnienia i płac personelu poprzez postanowienia dotyczące ich kształtowania³.

Celem niniejszego opracowania jest analiza przepisów konstytucji państw Grupy Wyszehradzkiej odnoszących się do konstytucyjnych gwarancji niezależności banku centralnego w Polsce, Czechach, na Słowacji i na Węgrzech. Na tle tak ogólnie zarysowanych celów współpracy warto poddać szerszej analizie regulacje przesądzające o „zakotwiczeniu” ustrojowych banków centralnych w poszczególnych państwach Grupy Wyszehradzkiej.

2. Konstytucyjne gwarancje niezależności banków centralnych w państwach Grupy Wyszehradzkiej

Na wstępie rozważań należy podkreślić, że analizując praktykę ustrojową państw Grupy Wyszehradzkiej, przyzwyczailiśmy się do tego, że inflacja rozwiązań ustawowych każe postrzegać mieszczanie w konstytucji prze-

² A.S. Posen, *Declarations Are Not Enough: Financial Sector Sources of Central Bank Independence*, „NBER Macroeconomics Annual” 1995, t. 10, s. 253–274.

³ M. Wilmanowicz-Słupczewska, J. Wantoch-Rekowski, M. Serowaniec, W. Morawski, *Public Finance and Taxation in the Constitution of the Republic of Poland*, Toruń 2021, s. 129–130.

pisów dotyczących danej instytucji (konstytucjonalizację) jako rzeczywistą gwarancję jej trwałości. W efekcie tego we wszystkich państwach Grupy Wyszehradzkiej banki centralne zostały utworzone bezpośrednio na mocy regulacji konstytucyjnych.

Zgodnie z art. 227 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej⁴ centralnym bankiem państwa jest Narodowy Bank Polski (NBP). W świetle analizowanego przepisu Narodowy Bank Polski jest konstytucyjnym organem państwa realizującym zadania w zakresie bankowości centralnej. W trójpodziale władzy organ ten należałoby zatem traktować jako szczególny konstytucyjny organ państwa polskiego o charakterze wykonawczym, odpowiadający za funkcjonowanie systemu krajowego pieniężnego⁵.

Szczegółowe kwestie dotyczące statusu i zakresu konstytucyjnych zadań polskiego banku centralnego zostały uregulowane w art. 220 ust. 2, art. 227 oraz art. 240 Konstytucji RP. Artykuł 220 ust. 2 dotyczy problematyki równowagi budżetowej i zasad finansowania deficytu budżetowego. Wynika z niego, że ustawa budżetowa nie może przewidywać pokrywania deficytu budżetowego przez zaciąganie zobowiązania w centralnym banku państwa⁶. Jest to równoznaczne z tym, że Narodowy Bank Polski nie może udzielać pożyczek Skarbowi Państwa, których celem jest finansowanie wydatków budżetowych⁷. Odnosząc się do *ratio legis* przepisu, należy wskazać, że stanowi on o niezależności Narodowego Banku Polskiego na płaszczyźnie finansowej, co zagwarantowane zostało poprzez uregulowania konstytucyjne⁸. Ponadto służy ochronie samodzielności NBP, a postanowienia ustawy budżetowej naruszające ten zakaz mogą być uznane za niekonstytucyjne i tym samym pozbawione skutków prawnych⁹. Powszechnie, w orzecznictwie oraz doktrynie, art. 220 Konstytucji RP uznaje się za przepis całkowicie poświęcony zasadzie równowagi budżetowej¹⁰.

Jak podkreśla się w literaturze, wspomniany zakaz finansowania deficytu budżetowego w praktyce w pewnym zakresie może być jednak ominięty. Wprawdzie Narodowy Bank Polski nie ma możliwości bezpośredniego zakupu papierów skarbowych rządu, aby finansować deficyt

⁴ Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2.04.1997 r. (Dz.U. Nr 78, poz. 483 ze zm.), dalej: Konstytucja RP.

⁵ M. Wilmanowicz-Słupczewska, J. Wantoch-Rekowski, M. Serowaniec, W. Morawski, *Public Finance and Taxation...*, s. 129–131.

⁶ *Ibidem*.

⁷ B. Przybyszewska-Szter, *Finanse publiczne*, [w:] *Polskie prawo konstytucyjne w obliczu wyzwań współczesności*, red. Z. Witkowski, D. Lis-Staranowicz, M. Serowaniec, Toruń 2015, s. 556.

⁸ A. Bień-Kacała, *Finanse publiczne*, [w:] *Prawo konstytucyjne*, red. Z. Witkowski, A. Bień-Kacała, Toruń 2015, s. 683.

⁹ L. Garlicki, *Polskie prawo konstytucyjne. Zarys wykładu*, Warszawa 2018, s. 358.

¹⁰ T. Dębowska-Romanowska, *Rozdział X. Finanse publiczne*, [w:] *Konstytucja RP*, t. 2: *Komentarz do art. 87–243*, red. M. Safjan, L. Bosek, Warszawa 2016, Legalis/el.

budżetowy, należy jednak rozważyć, czy może je nabywać pośrednio od innych banków, np. banków komercyjnych¹¹. Ponadto, jak wynika z treści art. 48 Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim¹², bank centralny może:

- 1) emitować i sprzedawać papiery wartościowe;
- 2) sprzedawać i kupować dłużne papiery wartościowe w operacjach otwartego rynku;
- 3) organizować obrót papierami wartościowymi, których jest emitentem, oraz papierami wartościowymi emitowanymi albo poręczanymi lub gwarantowanymi przez Skarb Państwa;
- 4) otwierać rachunki lokat terminowych banków.

Biorąc pod uwagę powyższe, NBP może więc dokonywać obrotu bonami skarbowymi, które są emitowane przez ministra finansów.

Z kolei art. 227 Konstytucji RP zawiera podstawowe regulacje dotyczące polskiego banku centralnego, a jednocześnie w zakresie organizacji i zasad działania Narodowego Banku Polskiego oraz szczegółowych zasad powoływania i odwoływania jego organów odsyła do ustawy (art. 227 ust. 7 ustawy zasadniczej). W art. 227 ust. 1 ustrojodawca wskazał najważniejsze kompetencje Narodowego Banku Polskiego, który:

- 1) ma wyłączne prawo emisji pieniądza w Polsce;
- 2) ustala i realizuje politykę pieniężną w Polsce;
- 3) odpowiada za wartość polskiego pieniądza.

Zbieżną z polskimi rozwiązaniami ustrojowymi regulację określającą status prawny oraz zakres kompetencji banku centralnego możemy odnaleźć w ustawie zasadniczej Węgier z dnia 25 kwietnia 2011 r.¹³ W świetle postanowień art. 41 ust. 1 funkcję banku centralnego pełni Węgierski Bank Narodowy (*Magyar Nemzeti Bank*), który odpowiada za politykę monetarną. Szczegółowe kwestie związane z przedmiotową odpowiedzialnością wynikają z ustawy CXXXIX z 2013 r. o Węgierskim Banku Narodowym. Ustawa organiczna przesądza, że Węgierski Bank Narodowy funkcjonuje jako spółka z ograniczoną odpowiedzialnością¹⁴. Kapitał zakładowy Banku wynosi 10 mld forintów. W obowiązkach Narodowego Banku Węgier, poza emisją banknotów narodowych, leży prowadzenie zagranicznej polityki pieniężnej, zarządzanie rezerwami dewizowymi, prowadzenie statystyk i ich publikacja, utrzymanie stabilności systemu finansowego w kraju oraz rozwoju systemu płatniczego.

¹¹ A. Borodo, *Bank centralny a budżet państwa – wybrane aspekty prawne*, „Prawo Budżetowe Państwa i Samorządu” 2015, nr 3(3), s. 24.

¹² T.j. Dz.U. z 2022 r., poz. 2025.

¹³ Magyar Közlöny z 25.04.2011 r. Nr 43, s. 10656.

¹⁴ *Ustawa Zasadnicza Węgier*, wstęp W. Brodziński, Warszawa 2012, s. 92.

Konstytucja Republiki Czeskiej z dnia 16 grudnia 1992 r.¹⁵ statuuje Narodowy Bank Czeski (Česká národní banka) jako centralny bank państwa, którego głównym celem działalności jest troska o stabilność cen (art. 98 ust. 1). Pomimo że bankowi centralnemu poświęcony został odrębny rozdział Konstytucji (rozdział VI „Narodowy Bank Czeski”), to regulacja określająca jego status prawnoustrojowy jest nader skromna. W art. 98 ust. 1 podkreśla się szczególną pozycję Narodowego Banku Republiki Czeskiej i związany z nią zakaz jakiegokolwiek ingerencji w jego działalność niemającej bezpośredniej podstawy prawnej w regulacjach ustawowych. Zgodnie z intencją ustrojodawcy na gruncie ustawowym doprecyzowane zostały kwestie dotyczące m.in. struktury banku centralnego, warunków wykonywania jego zadań, czasu trwania mandatu jego organów, uprawnień, obowiązków oraz funkcji. W świetle postanowień ustawy Nr 6/1993 głównym celem działalności Narodowego Banku Czech jest utrzymanie stabilności cen, a w dalszej kolejności wspieranie zrównoważonego rozwoju gospodarczego. Misję Narodowego Banku Czeskiego określają następujące postulaty: utrzymanie niskiej i stabilnej inflacji, zapewnienie niezakłóconego obiegu pieniądza oraz niezawodnego systemu płatności, nadzór nad systemem finansowym oraz wspieranie zrównoważonego i stabilnego rozwoju rynku finansowego Czech. Wśród podstawowych zadań Narodowego Banku Czeskiego ustawa wskazuje natomiast prowadzenie polityki pieniężnej, nadzór nad rynkiem finansowym, emisję pieniądza i kontrolę jego obiegu, działalność dewizową, zapewnianie gospodarce systemu płatności, a także wypełnianie funkcji banku państwa i jego banku rozliczeniowego.

Również słowacka ustawa zasadnicza w stosunkowo skromnym zakresie określa status prawnoustrojowy banku centralnego, wskazując jedynie, że Narodowy Bank Słowacki (*Národná banka Slovenska*) jest niezawisłym centralnym bankiem Republiki Słowackiej (art. 56 Konstytucji Słowacji z 1 września 1992 r.¹⁶). Z analizowanego przepisu wynika ponadto, że Narodowy Bank Słowacki może, w zakresie swoich kompetencji, wydawać powszechnie obowiązujące przepisy prawne, jeżeli jest do tego upoważniony ustawowo. Przyznanie bankowi centralnemu uprawnień o charakterze legislacyjnym jest pewnym ewenementem, jeżeli chodzi o rozwiązania ustrojowe przyjęte w państwach członkowskich Unii Europejskiej. W Konstytucji Republiki Słowackiej umieszczono także przepis, który w zakresie szczegółowej regulacji dotyczącej statusu banku

¹⁵ *Konstytucja Republiki Czeskiej z dnia 16 grudnia 1992 r.*, [w:] *Konstytucje państw Unii Europejskiej*, red. W. Staśkiewicz, Warszawa 2011.

¹⁶ *Konstytucja Słowacji*, tłum. i wstęp K. Skotnicki, Warszawa 2003, s. 32–33.

centralnego odsyła do ustawy (art. 56 ust. 3)¹⁷. Z dniem 1 stycznia 2009 r. Słowacja przyjęła euro jako swoją walutę (ustawa nr 659/2008), stając się tym samym szesnastym państwem członkowskim UE, które przystąpiło do strefy euro. Od tego dnia banknoty i monety euro są prawnym środkiem płatniczym na Słowacji (NBS Notification No 308/2008). Odtąd, wraz z Europejskim Bankiem Centralnym i krajowymi bankami centralnymi pozostałych państw strefy euro, Narodowy Bank Słowacji przyczynia się do utrzymania stabilności cen w strefie euro. Jako członek Europejskiego Systemu Bankowego Narodowy Bank Słowacji wypełnia zadania związane z: polityką pieniężną, operacjami walutowymi i rezerwami, emisją banknotów i monet euro, systemami płatniczymi, statystyką, współpracą międzynarodową, wzajemną współpracą i wsparciem między bankami centralnymi oraz stabilnością finansową w strefie euro. Inną ważną rolą Narodowego Banku Słowacji jest nadzór nad rynkiem finansowym.

Spośród analizowanych regulacji konstytucyjnych jedynie ustawy zasadnicze Republiki Czeskiej oraz Republiki Słowackiej *expressis verbis* akcentują zasadę niezawisłości (niezależności) banku centralnego. Zgodnie z postanowieniami art. 98 ust. 1 Konstytucji Republiki Czeskiej jakkolwiek ingerencja w działalność Narodowego Banku Czeskiego możliwa jest tylko na podstawie i w granicach przewidzianych w ustawie. Czeski bank centralny jest zatem w pełni niezależny od parlamentu, rządu, prezydenta kraju, organów administracyjnych Czech, instytucji Unii Europejskiej. Na podstawie obowiązującej regulacji ustawowej Bank jest jednak zobowiązany do wymiany informacji z rządem w sprawach związanych z polityką finansową państwa oraz zajęcia stanowiska wobec propozycji rządu dotyczących działalności tej instytucji. W spotkaniach Banku może brać udział minister finansów lub inny, oddelegowany członek rządu, który w czasie posiedzeń Banku może zgłaszać wnioski. Prezes lub wiceprezes Narodowego Banku Czeskiego mogą także brać udział w posiedzeniach Rady Ministrów. Natomiast słowacka ustawa zasadnicza określa Narodowy Bank Słowacki jako niezawisły centralny bank Republiki Słowackiej.

Konstytucja RP nie formułuje wprost zasady niezależności banku centralnego. Na niezależność tę wskazywał jednak w swoim orzecznictwie Trybunał Konstytucyjny, który podkreślał, że specyficzna pozycja ustrojowa NBP jako centralnego banku państwa polega na tym, że działa on na obszarze finansów publicznych, ale jego kompetencje zostały oddzielone od kompetencji rządu¹⁸. Realizowanie przez NBP powierzonych mu kon-

¹⁷ *Ibidem*.

¹⁸ L. Góral, K. Koperkiewicz-Mordel, *Komentarz do art. 227 Konstytucji RP*, [w:] *Konstytucja RP. Komentarz...*, t. 2; zob też wyrok TK z 28.06.2000 r., K 25/99, OTK 2000, nr 5, poz. 141.

stytucyjnie zadań wymaga niezależności finansowej, funkcjonalnej i instytucjonalnej, na co wskazywał TK w uzasadnieniu wyroku z 24 listopada 2003 r. (K 26/03)¹⁹. Formułując w komentowanym artykule podstawowe zadania NBP, prawodawca określa zakres odpowiedzialności banku centralnego związanej z realizacją polityki pieniężnej poprzez użycie zwrotu: „Narodowy Bank Polski odpowiada za wartość polskiego pieniądza”²⁰. Zdaniem Trybunału odpowiedzialność ta „nie jest utożsamiana z nakazem dążenia do wzrostu tej wartości lub jedynie do jej utrzymania na stałym poziomie, lecz bywa rozumiana jako przypisanie NBP powinności prowadzenia polityki pieniężnej w sposób sprzyjający wszechstronnemu rozwojowi gospodarstwu i podnoszeniu stopy życiowej obywateli”²¹.

Z kolei o statusie organów wewnętrznych banku centralnego przesądzają jedynie regulacje konstytucyjne przyjęte w Polsce, na Słowacji oraz na Węgrzech. W wszystkich tych przypadkach ustrojodawca uznał bowiem, że z punktu widzenia niezależności funkcjonalnej i instytucjonalnej banku centralnego, niezbędne jest określenie w ustawie zasadniczej organów wewnętrznych banku centralnego, ich składu i najważniejszych kompetencji. W świetle art. 227 Konstytucji RP organami Narodowego Banku Polskiego są: Prezes Narodowego Banku Polskiego, Rada Polityki Pieniężnej oraz Zarząd Narodowego Banku Polskiego. Prezes Narodowego Banku Polskiego jest powoływany przez Sejm na wniosek Prezydenta Rzeczypospolitej na 6 lat (art. 227 ust. 3) i nie może należeć do partii politycznej, związku zawodowego ani prowadzić działalności publicznej niedającej się pogodzić z godnością jego urzędu (art. 227 ust. 4). Z kolei w skład Rady Polityki Pieniężnej wchodzi Prezes Narodowego Banku Polskiego jako przewodniczący oraz osoby wyróżniające się wiedzą z zakresu finansów, powoływane na 6 lat, w równej liczbie przez Prezydenta Rzeczypospolitej, Sejm i Senat (art. 227 ust. 5). Organ ten, zgodnie z art. 227 ust. 6 Konstytucji RP, ustala corocznie założenia polityki pieniężnej i przedkłada je do wiadomości Sejmowi równocześnie z przedłożeniem przez Radę Ministrów projektu ustawy budżetowej. Rada Polityki Pieniężnej, w ciągu 5 miesięcy od zakończenia roku budżetowego, składa Sejmowi sprawozdanie z wykonania założeń polityki pieniężnej. Warto wskazać, że ustrojodawca w żaden sposób nie odniósł się do trzeciego organu NBP, czyli zarządu, pozostawiając pełną swobodę ustawodawcy. Ustawa o Narodowym Banku Polskim stanowi ponadto, że Prezes może być odwołany przez Sejm w czasie kadencji tylko na skutek złożenia rezygnacji oraz na wniosek Prezydenta w przypadku skazania prawomocnym

¹⁹ Wyrok TK z 24.11.2003 r., K 26/03, OTK-A 2003, nr 9, poz. 95.

²⁰ L. Góral, K. Koperkiewicz-Mordel, *Komentarz do art. 227...*

²¹ Wyrok TK z 24.11.2003 r., K 26/03.

wyrokiem sądu za przestępstwo, skazania przez Trybunał Stanu, niewypełniania obowiązków z powodu długotrwałej choroby oraz złożenia fałszywego oświadczenia lustracyjnego²².

Sprawą dyskusyjną jest, dlaczego w art. 227 Konstytucji RP brak jest takiego zastrzeżenia wobec pozostałych organów NBP, tj. RPP i Zarządu NBP. Wymóg taki – choć nieco w innej formie – sankcjonują dopiero przepisy ustawy o Narodowym Banku Polskim. Wydaje się, że wprowadzenie takiego wymogu do Konstytucji RP w sposób istotny wzmocniłoby zakres niezależności politycznej banku centralnego w przypadku ewentualnej zmiany przepisów ustawy o NBP odnoszących się do apolityczności członków RPP i członków Zarządu NBP²³.

Z kolei węgierska ustawa zasadnicza, określając status prawny Prezesa Węgierskiego Banku Narodowego, wskazuje, że jest on mianowany (tak jak wiceprezesa) na sześcioletnią kadencję przez Prezydenta Republiki (art. 41 ust. 2). Ustrojodawca zobowiązał go ponadto do składania Zgromadzeniu Krajowemu corocznego sprawozdania z działalności Węgierskiego Banku Narodowego (art. 41 ust. 3). Warto zwrócić uwagę, że w ramach swoich uprawnień wynikających z ustawy Prezes Węgierskiego Banku Narodowego może wydawać rozporządzenia, które nie mogą być sprzeczne z ustawą. W świetle postanowień obowiązującej ustawy zasadniczej w wydawaniu rozporządzeń Prezesa Węgierskiego Banku Narodowego może zastąpić wyznaczony przez niego – w wydanym w tym celu rozporządzeniu – wiceprezes (art. 41 ust. 4).

W przypadku analizowanych rozwiązań ustrojowych należy zwrócić szczególną uwagę na konstytucyjną regulację kadencyjności urzędu prezesa banku centralnego w Polsce i na Węgrzech. Jest to jedna z podstawowych gwarancji niezależności banku centralnego, zapewniająca stabilność obsady personalnej. Umożliwia ona organowi kontroli państwowej niezależne funkcjonowanie w danym składzie osobowym i pozwala na dozę samodzielności w wytyczaniu szczegółowych kierunków realizacji zadań oraz kompetencji banku centralnego. Wprowadzenie zasady kadencyjności umożliwi także okresową weryfikację legitymacji demokratycznej organu i zapewnia rotację jego składu. Służy ona ponadto urzeczywistnieniu zasady, że w demokratycznym państwie prawnym żaden organ władzy państwowej nie może być całkowicie wolny od mechanizmów ponoszenia odpowiedzialności za swoje działania.

Po raz kolejny skromnie na tym tle statuuje się słowacka regulacja konstytucyjna. Przesądza ona bowiem w art. 56 ust. 2, że najwyższym organem kierowniczym Narodowego Banku Słowackiego jest Zarząd Banku.

²² L. Góral, K. Koperkiewicz-Mordel, *Komentarz do art. 227...*

²³ *Ibidem*.

Zgodnie z postanowieniami ustawy do podstawowych zadań zarządu należy określać zasady postępowania Narodowego Banku Słowacji i jego jednostek organizacyjnych we wdrażaniu wspólnej europejskiej polityki pieniężnej zgodnie ze szczegółowymi przepisami i zasadami mającymi zastosowanie do wspólnej europejskiej polityki pieniężnej. Zarząd odpowiada ponadto za określenie zasad wykonywania i organizacji nadzoru nad rynkiem finansowym i sprawami nadzoru powierzonymi Narodowemu Bankowi Słowacji. W skład zarządu wchodzi: Prezes i Wiceprezes Narodowego Banku Słowacji oraz trzech członków. Kadencja poszczególnych członków zarządu trwa 6 lat. Prezes i Wiceprezes Banku Narodowego są mianowani i odwoływani przez Prezydenta Republiki Słowackiej na wniosek rządu zatwierdzony przez Radę Narodową Republiki Słowackiej. Trzech innych członków Zarządu Banku jest powoływanych i odwoływanych przez rząd na wniosek Prezesa Narodowego Banku Słowacji²⁴.

3. Wnioski

Na przykładzie badanych państw Grupy Wyszehradzkiej wyraźnie wiadać, że nie ma jednego powszechnie akceptowanego modelu uregulowania statusu banku centralnego. Z jednej strony konstytucje w Polsce i na Węgrzech regulują to zagadnienie stosunkowo obszernie, z drugiej zaś – w Republice Czeskiej i Republice Słowacji ustrojodawca poświęcił zagadnieniu bankowości centralnej bardzo mało uwagi. W każdym jednak z państw słusznie przyjęto, że regulacje konstytucyjne wymagają uszczegółowienia w drodze ustawowej.

667

²⁴ M. Wilmanowicz-Stupczewska, M. Serowaniec, J. Wantoch-Rekowski, *Public Finance and Taxation...*, s. 34–36.